



EUROPOS SĄJUNGA

EUROPOS PARLAMENTAS

TARYBA

**Strasbūras, 2022 m. gruodžio 14 d.
(OR. en)**

**2022/0274(COD)
LEX 2210**

**PE-CONS 57/1/22
REV 1**

**FRONT 363
VISA 158
COMIX 465
CODEC 1511**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS DĖL RUSIJOS FEDERACIJOS
KELIONĖS DOKUMENTŲ, IŠDUOTŲ UKRAINOJE IR SAKARTVELE, NEPRIĖMIMO**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
SPRENDIMAS (ES) 2022/...**

2022 m. gruodžio 14 d.

**dėl Rusijos Federacijos kelionės dokumentų,
išduotų Ukrainoje ir Sakartvele, nepriėmimo**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalies a ir b punktus,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros¹,

¹ 2022 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2022 m. gruodžio 8 d. Tarybos sprendimas.

kadangi:

- (1) reaguodama į Rusijos Federacijos (toliau – Rusija) 2014 m. įvykdytą neteisėtą Krymo Autonominės Respublikos bei Sevastopolio miesto aneksiją ir į Rusijos tęsiamus destabilizuojamuosius veiksmus Rytų Ukrainoje, Sąjunga jau yra nustačiusi ekonomines sankcijas, susietas su nevisišku susitarimų, pasirašytų Minske reaguojant į krizę Ukrainoje bei jos kaimynystėje, remiant ESBO trišalei kontaktinei grupei, (toliau – Minsko susitarimai) įgyvendinimu, sankcijas dėl veiksmų, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsinamasi, ir sankcijas, taikytinas reaguojant į Rusijos įvykdytą neteisėtą Krymo Autonominės Respublikos ir Sevastopolio miesto aneksiją;
- (2) Rusijai, kaip Minsko susitarimus pasirašiusiai šaliai, tenka aiški ir tiesioginė atsakomybė stengtis rasti taikų konflikto sprendimą laikantis Minsko susitarimuose išdėstytų principų. Nusprendusi vyriausybės nekontroliuojamus Rytų Ukrainos regionus pripažinti nepriklausomais subjektais, Rusija akivaizdžiai pažeidė Minsko susitarimus, kuriuose nustatyta, kad tų regionų kontrolė turi būti visiškai sugrąžinta Ukrainos vyriausybei. Tas sprendimas ir vėliau priimtas sprendimas į tuos regionus siųsti Rusijos pajėgas dar labiau kenkia Ukrainos suverenitetui bei nepriklausomybei ir yra šiurkštus tarptautinės teisės ir tarptautinių susitarimų, įskaitant JT Chartiją, Helsinkio baigiamąjį aktą, Paryžiaus chartiją ir Budapešto memorandumą, pažeidimas;

- (3) 2022 m. vasario 24 d. Europos Vadovų Taryba kartu su savo tarptautiniais partneriais kuo griežčiausiai pasmerkė neišprovokuotą ir nepateisinamą Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą ir pareiškė visišką solidarumą su Ukraina bei jos žmonėmis. Be to, savo 2022 m. vasario 24 d. išvadose Europos Vadovų Taryba pareikalavo, kad Rusija nedelsdama nutrauktų savo karinius veiksmus, besąlygiškai atitrauktų visas savo pajėgas bei karinę įrangą iš visos Ukrainos teritorijos ir visapusiškai gerbtų Ukrainos teritorinį vientisumą, suverenitetą ir nepriklausomybę nepažeisdama jos tarptautiniu mastu pripažintų sienų. Tą poziciją Europos Vadovų Taryba pakartojo savo 2022 m. kovo 25 d., 2022 m. gegužės 31 d. ir 2022 m. birželio 24 d. išvadose;
- (4) kalbant apie Sakartvelą, 2008 m. rugsėjo 1 d. Europos Vadovų Taryba pirmininkaujančios valstybės narės pateiktose neeilinio Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadose griežtai pasmerkė Rusijos vienašalį sprendimą pripažinti Abchazijos bei Pietų Osetijos nepriklausomybę ir paragino kitas šalis nepripažinti jų nepriklausomybės;
- (5) karinės agresijos, vykdomos sieną su Sąjunga turinčioje šalyje, atveju (kaip yra Ukrainoje vykdomos agresijos, dėl kurios buvo nustatytos ribojamosios priemonės, atveju) yra pateisinamos priemonės, skirtos apsaugoti esminius Sąjungos bei jos valstybių narių saugumo interesus;

- (6) po neteisėtos Krymo Autonominės Respublikos ir Sevastopolio miesto aneksijos 2014 m. kovo 18 d. Rusija tų teritorijų gyventojams išdavė Rusijos tarptautinius pasus. 2019 m. balandžio 24 d. Rusijos prezidentas pasirašė dekretą, kuriuo supaprastinama vyriausybės nekontroliuojamų Ukrainos Donecko ir Luhansko regionų gyventojų Rusijos pilietybės įgijimo procedūra, įskaitant Rusijos tarptautinių pasų išdavimo tiems gyventojams procedūrą. 2022 m. liepos 11 d. dekretu Rusija paprastų Rusijos tarptautinių pasų išdavimo gyventojams praktiką pradėjo taikyti ir kituose vyriausybės nekontroliuojamuose Ukrainos regionuose, konkrečiai – Chersono ir Zaporіžios regionuose. 2022 m. gegužės mėn. Rusija įvedė supaprastintą Rusijos natūralizacijos procedūrą našlaičiams iš vadinamosios „Donecko Liaudies Respublikos“ ir vadinamosios „Luhansko Liaudies Respublikos“, taip pat iš Ukrainos. Dekretas taip pat taikomas tėvų priežiūros netekusiems vaikams ir teisiškai neveiksniems asmenims, kurie yra tų dviejų okupuotų regionų gyventojai. Sistemingas Rusijos pasų išdavimas tuose okupuotuose regionuose yra dar vienas tarptautinės teisės ir Ukrainos teritorinio vientisumo, suvereniteto bei nepriklausomybės pažeidimas;

- (7) Sąjunga bei jos valstybės narės, taip pat Islandija, Norvegija, Šveicarija ir Lichtenšteinas nepripažino neteisėtos aneksijos ir pasmerkė Rusijos vykdomą neteisėtą Ukrainos regionų ir teritorijų okupaciją. Tai, visų pirma, pasakytina apie neteisėtą Krymo Autonominės Respublikos ir Sevastopolio miesto aneksiją, neteisėtą Donecko ir Luhansko regionų okupaciją, taip pat apie tolesnę neteisėtą Ukrainos rytinių ir pietinių regionų, visų pirma, – Chersono ir Zaporіžios regionų – okupaciją. Tuose regionuose ir teritorijose išduotų Rusijos Federacijos kelionės dokumentų (toliau – Rusijos kelionės dokumentai) valstybės narės, taip pat Islandija, Norvegija, Šveicarija ir Lichtenšteinas nepripažįsta arba rengiasi jų nepripažinti. Tas pats pasakytina apie Rusijos kelionės dokumentus, išduotus Sakartvelo Abchazijos ir Pietų Osetijos teritorijose, kurių Sakartvelo vyriausybė šio sprendimo įsigaliojimo metu nekontroliuoja (toliau – atsiskyrusios teritorijos);

- (8) siekiant užtikrinti bendrą vizų politiką ir bendrą požiūrį į išorės sienas kertančių asmenų patikrinimus, Rusijos kelionės dokumentai, išduoti regionuose ar teritorijose Ukrainoje, kuriuos yra okupavusi Rusija, arba atsiskyrusiose teritorijose Sakartvele, arba juose gyvenantiems asmenims, turėtų būti nepriimami kaip galiojantys kelionės dokumentai vizos išdavimo ir išorės sienų kirtimo tikslais. Valstybės narės turėtų turėti galimybę taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą asmenims, kurie buvo Rusijos piliečiai tą dieną, kurią Rusijos kelionės dokumentai buvo pradėti išduoti atitinkamame okupuotame regione ar teritorijoje arba atsiskyrusioje teritorijoje. Ta nukrypti leidžianti nuostata taip pat turėtų būti taikoma tokių asmenų palikuoniams. Valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą asmenų, kurie išduodant tokį kelionės dokumentą buvo nepilnamečiai arba teisiškai neveiksnūs asmenys, atžvilgiu;
- (9) šis sprendimas neturi poveikio valstybių narių kompetencijai pripažinti kelionės dokumentus;

- (10) teisinio tikrumo ir skaidrumo tikslais Komisija, padedama valstybių narių, turėtų parengti Rusijos kelionės dokumentų, kurie yra nepriimami, sąrašą. Tame sąraše turėtų būti nurodytos datos, nuo kurių tie kelionės dokumentai buvo pradėti išduoti, ir datos, nuo kurių tie kelionės dokumentai turėtų būti nepriimami. Komisija turėtų priimti įgyvendinimo aktą, kuriame būtų pateiktas tas sąrašas. Tas įgyvendinimo aktas turėtų būti paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, o sąrašas turėtų būti įtrauktas į pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1105/2011/ES¹ sudarytą kelionės dokumentų sąrašą – trečiųjų šalių ir teritorinių vienetų išduotų kelionės dokumentų lentelę, kuri viešai skelbiama internete;

¹ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1105/2011/ES dėl kelionės dokumentų, kurių turėtojai suteikiama teisė kirsti išorės sienas ir į kuriuos gali būti įklijuojama viza, sąrašo ir dėl šio sąrašo sudarymo mechanizmo sukūrimo (OL L 287, 2011 11 4, p. 9).

- (11) šis sprendimas nedaro poveikio Sąjungos piliečių bei jų šeimos narių teisei laisvai judėti, įskaitant galimybę tokiems šeimos nariams atvykti į valstybių narių teritoriją be galiojančio kelionės dokumento, kaip tai suprantama, visų pirma, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/38/EB¹ ir Sąjungos bei valstybių narių ir tam tikrų trečiųjų šalių sudarytuose susitarimuose dėl laisvo asmenų judėjimo. Pagal Direktyvą 2004/38/EB, joje nurodytomis sąlygomis, leidžiama taikyti laisvo judėjimo apribojimus dėl valstybinės politikos, visuomenės saugumo ar visuomenės sveikatos apsaugos priežasčių;
- (12) šiuo sprendimu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų, visų pirma, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje;

¹ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004 4 30, p. 77).

- (13) šis sprendimas nedaro poveikio Sąjungos prieglobsčio *acquis*, visų pirma, teisei prašyti tarptautinės apsaugos. Kaip primenama 2022 m. kovo 4 d. Komisijos komunikate „Išorės sienų valdymo gairės, kuriomis siekiama supaprastinti ES ir Ukrainos sienos kirtimą“, valstybės narės išsaugo galimybę leisti asmenims, turintiems kelionės dokumentus, kuriems taikomas šis sprendimas, kurie dėl to neatitinka vienos ar daugiau atvykimo sąlygų, nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399¹ 6 straipsnio 1 dalyje, ir kurie nepasinaudojo savo teise prašyti tarptautinės apsaugos, kad atskirais atvejais galėtų atvykti į valstybių narių teritoriją, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 810/2009² 25 bei 29 straipsniuose ir Reglamento (ES) 2016/399 6 straipsnio 5 dalyje. Tos nukrypti leidžiančios nuostatos dabartinės krizės sąlygomis turėtų būti taikomos kuo plačiau, visų pirma, siekiant leisti atvykti visiems asmenims, kuriems taikomas Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/382³;

¹ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 77, 2016 3 23, p. 1).

² 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (Vizų kodeksas) (OL L 243, 2009 9 15, p. 1).

³ 2022 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/382, kuriuo pagal Direktyvos 2001/55/EB 5 straipsnį nustatoma, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas, ir pradedama taikyti laikinoji apsauga (OL L 71, 2022 3 4, p. 1).

- (14) kadangi šio sprendimo tikslas, t. y. stiprinti bendros vizų politikos ir Šengeno erdvės veikimą nustatant pareigą nepriimti tam tikrų kelionės dokumentų vizos išdavimo ir išorės sienų kirtimo tikslais, valstybės narės negali deramai pasiekti ir to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina tam tikslui pasiekti;
- (15) pagal prie ES sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas. Kadangi šis sprendimas grindžiamas Šengeno *acquis*, remdamasi to protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po to, kai Taryba nusprendžia dėl šio sprendimo, Danija turi nuspręsti, ar jį įtrauks į savo nacionalinę teisę;

- (16) šis sprendimas yra Šengeno *acquis* nuostatų, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB¹, plėtojimas; todėl Airija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (17) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo sprendimu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*², kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB³ 1 straipsnio A ir B punktuose nurodytą sritį;

¹ 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20).

² OL L 176, 1999 7 10, p. 36.

³ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31).

- (18) Šveicarijos atžvilgiu šiuo sprendimu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*¹, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A ir B punktuose nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB² 3 straipsniu;

¹ OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

² 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 1).

- (19) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo sprendimu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis*¹, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A ir B punktuose nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES² 3 straipsniu;

¹ OL L 160, 2011 6 18, p. 21.

² 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 19).

- (20) Kipro, Bulgarijos ir Rumunijos bei Kroatijos atžvilgiu šio sprendimo 1 straipsnio a punktas yra aktas, grindžiamas Šengeno *acquis* arba kitaip su ja susijęs, kaip tai suprantama atitinkamai 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 2 dalyje, 2005 m. Stojimo akto 4 straipsnio 2 dalyje ir 2011 m. Stojimo akto 4 straipsnio 2 dalyje, o 1 straipsnio b punktas yra aktas, grindžiamas Šengeno *acquis* arba kitaip su ja susijęs, kaip tai suprantama atitinkamai 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 1 dalyje, 2005 m. Stojimo akto 4 straipsnio 1 dalyje ir 2011 m. Stojimo akto 4 straipsnio 1 dalyje;
- (21) atsižvelgiant į padėties skubumą, tikslinga aštuonių savaičių laikotarpiui taikyti išimtį, nustatytą prie ES sutarties, SESV ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 4 straipsnyje;
- (22) siekiant sudaryti sąlygas nedelsiant taikyti šiame sprendime numatytas priemonės ir atsižvelgiant į nepaprastąją padėtį regionuose ir teritorijose Ukrainoje, kuriuos yra okupavusi Rusija, taip pat atsiskyrusiose teritorijose Sakartvele, šis sprendimas turėtų įsigalioti skubos tvarka kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Rusijos Federacijos kelionės dokumentai (toliau – Rusijos kelionės dokumentai), išduoti regionuose ar teritorijose Ukrainoje, kuriuos yra okupavusi Rusijos Federacija, ar atsiskyrusiose teritorijose Sakartvele, kurių Sakartvelo vyriausybė šio sprendimo įsigaliojimo metu nekontroliuoja, arba juose gyvenantiems asmenims, nepriimami kaip galiojantys kelionės dokumentai šiais tikslais:

- a) vizos išdavimo pagal Reglamentą (EB) Nr. 810/2009;
- b) išorės sienų kirtimo pagal Reglamentą (ES) 2016/399.

2 straipsnis

Nukrypstant nuo 1 straipsnio, 1 straipsnyje nurodytas Rusijos kelionės dokumentas gali būti priimamas:

- a) jeigu jo turėtojas buvo Rusijos pilietis iki 3 straipsnyje nurodytame įgyvendinimo akte nurodytos atitinkamos dienos arba jeigu turėtojas yra tokio Rusijos piliečio palikuonis;
- b) jeigu jo turėtojas tokio kelionės dokumento išdavimo metu buvo nepilnametis arba teisiškai neveiksnius asmuo.

Valstybės narės kelionės dokumentų, kuriems taikomas šis sprendimas, turėtojams atskirais atvejais gali leisti atvykti į valstybių narių teritoriją, kaip numatyta Reglamento (EB) Nr. 810/2009 25 bei 29 straipsniuose ir Reglamento (ES) 2016/399 6 straipsnio 5 dalyje.

Šis sprendimas nedaro poveikio Sąjungos prieglobsčio *acquis*, visų pirma, teisei prašyti tarptautinės apsaugos.

3 straipsnis

Komisija, padedama valstybių narių, parengia 1 straipsnyje nurodytų kelionės dokumentų sąrašą, įskaitant datas, nuo kurių tie kelionės dokumentai pradėti išduoti.

Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriame pateikiamas pirmoje pastraipoje nurodytas sąrašas. Tas įgyvendinimo aktas paskelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, o sąrašas įtraukiamas į pagal Sprendimą Nr. 1105/2011/ES sudarytą kelionės dokumentų sąrašą.

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

5 straipsnis

Šis sprendimas pagal Sutartis skirtas valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė